

ÉRDEKVÉDELEM

Ügyvédek, mint választottbírák

Köteles György, a Budapesti Ügyvédi Kamara egykori elnökhelyettese kiváló javaslata, és az általa vezetett szerkesztőbizottság több hónapos munkája eredményeként született meg 1994-ben egy olyan Mintaszabályzat, amely jelentős segítséget nyújtott az eltelt 14 évben, és várhatóan a jövőben is nyújtani fog a budapesti ügyvédeknek, hogy eseti választottbíróként eljárva az igazságszolgáltatás másik – bírói – oldaláról is tapasztalatokat gyűjtsenek.

A Mintaszabályzat szakszerűségét segítette, hogy az elkészült tervezet szövegét annak idején megkonzultáltuk dr. Németh Jánossal, dr. Kisfaludy Andrással, dr. Szász Ivánnal és másokkal, majd azt a Budapesti Ügyvédi Kamara Elnöksége megtárgyalta és határozatával annak felhasználását a budapesti ügyvédek számára 1994. Eln. 469/1 sz. határozatával jóváhagyta és alkalmazásra javasolta.

A választottbíráskodás mint jogintézmény a közvélemény előtt alig, a szakmai közvélemény előtt sem kellően ismert, a kollégák közül sincsenek sokan tisztában azzal, hogy bár a legismertebb választottbíráskodások az állandó választottbíráskodások, de a választottbíráskodás mint műfaj nem az állandó, hanem az ún. eseti választottbíráskodásra modellezett mind külföldön, mind Magyarországon.

Köteles György Harmathy Attila professzorral előzetesen egyeztetett korabeli javaslatának éppen az volt a lényege, hogy egy mintaszabályzat megalkotásával életet lehessen lehelni a törvény azon elvileg létező, de halott rendelkezésébe, miszerint a jogvitákat eseti választottbíráskodási úton is rendezni lehet, és a felek ez irányú megállapodása mind a jogvita felmerülésekor, de akár már a szerződéskötéskor is lehetséges, azaz már a felek szerződésébe is bele foglalható az eseti

választottbíráskodási eljárási kikötés, amit nyilván szívesebben fogadnak el a felek akkor, ha az esetileg eljáró választottbíráskodás eljárási rendjével előzetesen módjuk van megismerkedni.

Kiss Pált, Kovács Kázmért és az azóta elhunyt ifj. Kárpáti Lászlót vonta be Köteles György az előkészítő munkába, és a 40 §-ból álló Mintaszabályzat nemcsak a BÜK Elnöksége előtt, de az azóta eltelt 14 évben is kiállta a gyakorlat próbáját. Bár az eljárás eseti jellegénél fogva statisztika az ügyben nem létezik, de a számos érvénytelenítési kereset ellenére mindössze egy esetről tudni, amikor a bíróság érvénytelenítette az eseti választottbírák határozatát, és időközben mások is, például az internetszolgáltatók is azonos elvi alapokon alkották meg saját eljárási mintaszabályzatukat. A megalkotást követő 1 év múlva a választottbíráskodás szabályai a Pp.-ből átkerültek a választottbíráskodásról szóló 1994. évi LXXI tv.-be, melynek 1995-ös hatályba lépése indokolta a Mintaszabályzat első módosítását, amely annak idején megtörtént.

A BÜK-nek más aktivitása, mint hogy ajánlja eseti választottbíráskodás esetén a Mintaszabályzat alkalmazását (hozzáférhető a BÜK honlapján az alvételési mintával együtt: www.bpugyvedikamara.hu) az eljárás eseti

jellegénél fogva ezen választottbíráskodással kapcsolatban nincs, így nem létezik a választottbírókra nézve ajánlati lista (a BÜK, amely tagja lehet eseti választottbíró), az ügyek nyilvántartása vagy irattározása szintén nem a BÜK-ben, hanem az egy-egy ügyben eljáró választottbírói tanácsnál történik stb. Az eseti választottbíráskodás ezen jellemzőit az esetleges érvénytelenítési perekben eljáró bíróságok sem minden esetben látják tisztán, gyakran az eljárás iratainak megküldése céljából - a korábban eljárt, és az érvényteleníteni kért ítélet aláírásaiból nyilván részükre ismert eseti választottbírók helyett is - a BÜK titkárságát keresik meg stb., amelyre természetesen csak az lehet a titkárság válasza, hogy a BÜK az iratokat nem tudja megküldeni, a konkrét eljárásokról és az eljáró bíró személyéről nincs is tudomása, a megkereső bíróság kizárólag az érvényteleníteni kívánt választottbíráskodási ítélet aláíró bírák (tanácselnök) személyének megkeresése útján juthat a lezárt választottbíráskodási ügyre nézve bármilyen információhoz, vagy szerezheti be az eljárás iratait.

Tekintettel a Mintaszabályzat megalkotása óta eltelt több, mint 10 évre, időszertívé vált a Mintaszabályzat újabb áttekintése, mert idő-

ÉRDEKVÉDELEM

Ügyvédek, mint választottbírák

(Folytatás az 5. oldalról)

közben változott például a Ptk. szabályozása az általános szerződési feltételek tekintetében, változott az illetéktörvény, egyes gyakorlati tapasztalatok nyomán célszerűségi változtatások is indokoltá váltak stb.

A Budapesti Ügyvédi Kamara elnöksége 2008. február 4-én tehát újra foglalkozott a Mintaszabályzattal, és a jövőre nézve a BÜK honlapján közzétételre kerülő időponttól hatályos módosított formában javasolja a további-

akban a Mintaszabályzat alkalmazását.

A módosítás már – és ez nagyon fontos – tartalmazza (módosított formában) Függelékében azt az alávetési mintát, amelynek pontos alkalmazását feltétlenül ajánljuk az esetleges törvényességi támadások kivédése érdekében.

A Ptk. módosítása ugyanis többletkövetelményt vezetett be, és erre a Mintaszabályzat módosítása is, és az alávetési minta új szövege is tekintettel van, amit nyomtatékkal ajánlunk minden érdekelt figyelmébe!

Remélhető, hogy az eseti választottbíráskodás módosított Mintaszabályzata az elkövetkező legalább 14 évben az eddigiekhez hasonló sikerrel fogja szolgálni a felek jogvitáinak olcsóbb, és gyorsabb eldöntését a választottbíráskodásban eljáró kollegák (akár képviselők, akár bírák) megalégedésére.

Dr. Kovács Kázmér
a BÜK elnökhelyettese

A BÜK elnöksége 2008.Eln.470/2/26. sz. határozatával módosított eseti választottbíráskodási Mintaszabályzat szerinti változtatások lényeges elemei

- A Ptk. 209. § (1) bek-ben írtakra tekintettel, a választottbírói alávetési nyilatkozat csak akkor válik a szerződés részévé, ha alkalmazója lehetővé tette, hogy ezt a rendelkezést a másik fél, külön figyelemfelhívó tájékoztatás alapján megismerje, és ha ezt a másik fél kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadta,
- a Mintaszabályzat szerinti eljárási rendre utaló alávetés az alávetéskor hatályos rendelkezésekre értendő, de a felek az eljárás megindításakor is áttérhetnek az aktuális szövegű Mintaszabályzat alkalmazására
- a keresetet az alperesnek nem a felperes, hanem a felperesi választottbíró küldi meg, és ő hívja fel az alperesi választottbíró megjelölésére,
- az egyesbírói eljárás lehetőségét nemcsak a felek, hanem a felperes által jelölt választottbíró is felajánlhatja,
- a választottbírói díját és illetékét a felperes az első tárgyalásig befizetheti,
- a Mintaszabályzat kifejezetten rendelkezik az elektronikus iratmegküldés lehetőségéről,
- a tárgyalási jegyzőkönyvet elegendő a tanácselnöknek aláírnia,

- a Mintaszabályzat kifejezetten rendelkezik arról, hogy a választottbírói eljárásban keletkezett iratokat a tanácselnök a saját iratai között 10 évig köteles megőrizni,
- a változott (és bármikor változható) illetékszabályokra figyelemmel a Mintaszabályzat a mindenkori illetéktörvény rendelkezéseire utal,
- a választottbírói díjak minimális összege emelkedett, maximális összege csökkent annak folytán, hogy degresszívításuk növekszik magasabb perértékek esetén,
- az idegen pénznemben meghatározott választottbírói díjak árai USD helyett Euróban kerültek meghatározásra,
- a Mintaszabályzat melletti Ajánlás kifejezetten tartalmazza, hogy eltérő megállapodás hiányában a tanácsban eljárás esetén a választottbírói díj a tanács tagjait milyen arányban illeti,
- a Mintaszabályzat Függeléke tartalmazza a pontos szövegű alávetési mintát is, amely kifejezetten is utal arra, hogy a felek a BÜK honlapján megtalálható Mintaszabályzati rendelkezést ismerik és elfogadják.